

APROXIMACIÓ ALS POSICIONAMENTS INTERNACIONALS DE LA FCONGD

- Document aprovat en l'Assemblea general de desembre de 2003 -

La Federació Catalana d'Organitzacions No Governamentals per al Desenvolupament (FCONGD), vol fer explícit el seu posicionament en l'àmbit internacional, a través de les següents qüestions:

Lluita contra la pobresa – Accés a unes condicions de vida digna.

Entenem la pobresa no només com una manca d'ingressos, sinó també d'accés als serveis bàsics (aigua potable, salut i educació), seguretat personal, falta de teixit social i comunitari que impedeix participar en els processos polítics i de decisions... En aquest sentit, creiem que una qüestió bàsica per accedir a unes condicions de vida digna es fonamenta en el respecte i el compliment dels drets humans, inclosos els econòmics, socials i culturals, laborals i mediambientals. I dintre d'aquests drets està l'accés de tothom als béns públics (aigua, salut i educació, entre d'altres).

Per eradicar la pobresa cal seguir diversos passos. A nivell internacional cal aconseguir, com a mínim, les metes del Mil·lenni, és a dir, els objectius assenyalats per al 2015 en l'Agenda de Desenvolupament Internacional (constituïda pels compromisos adquirits a les Cimera i Conferències Mundials, promogudes per Nacions Unides des dels anys 90 i establerts a Ginebra el juny del 2.000). Així, per al 2.015, cal haver aconseguit els següents objectius:

- Reduir a la meitat la proporció de persones amb ingressos menors a 1 \$ USA al dia.
- Reduir a la meitat la proporció de persones que pateixen fam.
- Aconseguir una educació primària universal (que els nens i nenes de tots els països finalitzin els seus estudis primaris).
- Eliminar la disparitat de gènere en tots els nivells d'educació.
- Reduir en dos terços la taxa de mortalitat de nens menors de cinc anys i reduir en tres quarts la taxa de mortalitat materna.
- Accés universal als serveis de salut reproductiva.
- Per combatre el VIH, la SIDA i altres malalties, proporcionar, en col·laboració amb empreses farmacèutiques, l'accés a medicines en els països en desenvolupament.
- Posar en marxa estratègies de desenvolupament sostenible en tots els països.

Tanmateix, cal tenir en compte que en la lluita contra la pobresa, en la reivindicació d'una justícia social i una distribució equitativa de la riquesa, sempre s'hauran d'establir polítiques de gènere i de defensa dels drets dels pobles indígenes.

Malgrat els compromisos adquirits pels Estats respecte a aquests objectius, la situació actual de compliment dels mateixos dista molt del que hauria d'ésser. Per aquest motiu, és important pressionar els responsables polítics perquè compleixin les metes establertes i informar la societat i reivindicar públicament el compliment del que ha estat acordat en les Cimera de NNUU.

Finançament del desenvolupament

Creiem que cal abolir el deute extern dels països empobrits, ja que els bloqueja el present i el futur. El deute extern és un dels principals elements que contribueixen a perpetuar la situació de subordinació i dependència en què viuen les economies dels països del Sud dins l'estructura econòmica internacional.

Quant a l'Ajuda Oficial al Desenvolupament (AOD), i tenint en compte que és l'únic mecanisme oficial de redistribució de riquesa, cal pressionar els governs perquè compleixin l'acordat: arribar al 0,7% del PIB com AOD, recordant tanmateix que entre el 0,15 i el 0,20 d'aquesta aportació es destini al països més pobres.

Tanmateix, cal exigir el compliment de la iniciativa 20/20, adoptada durant la Cimera de Copenhage. Aquest compromís es basa en el següent:

- Els donants dedicaran el 20% de l'AOD als serveis socials bàsics (educació bàsica, salut primària, nutrició, aigua potable i sanejament).
- Els governs receptors dediquen el 20 % dels seus pressupostos a aquestes mateixes necessitats.

Cal exigir el compliment d'aquest compromisos, sobretot tenint en compte que malgrat el temps transcorregut des de la Cimera (1995) la iniciativa no ha estat suficientment recolzada pels governs que es van comprometre a adoptar-la.

Sostenim l'eliminació dels paradisos fiscals que afavoreixen la corrupció i la delinqüència internacional.

Estem a favor de la *Taxa sobre transaccions financeres*, que consisteix en la creació d'una taxa sobre els moviments financeres internacionals per afavorir l'estabilitat dels mercats internacionals i frenar l'especulació financera. Creiem que amb aquestes mesures es podrien millorar els desequilibris i les necessitats apressants d'una bona part de la població mundial.

Continuem donant suport a la proposta del PNUD (1994) sobre la Campanya "Dividend per a la Pau", que fa referència a la necessitat de reduir les despeses militars i destinar els recursos així economitats al desenvolupament dels pobles, tant del Nord com del Sud.

Sobirania Alimentària

S'entén per "sobirania alimentària" el dret de cada poble i/o país a definir la seva política agropecuària i alimentària. Això suposa:

- Donar prioritat per a una producció alimentària sana, de bona qualitat i culturalment apropiada per al mercat interior. D'aquesta manera és fonamental mantenir la capacitat de producció alimentària a partir d'un sistema de producció camperola diversificada per garantir la independència i la sobirania alimentària de les poblacions.
- Poder protegir el mercat intern contra importacions a baix preu ("dumping").
- Aturar el procés d'industrialització de l'agricultura desenvolupant una agricultura camperola perdurable, que inclou garantir l'accés a la terra a tots els camperols.
- Eliminar tots els ajuts directes i indirectes a l'exportació.

Això no vol dir una oposició als intercanvis agrícoles, quan les anteriors condicions són respectades, i en particular en relació a productes que necessiten condicions climàtiques específiques, com per exemple el cacau o el cafè a les zones tropicals.

Tanmateix, ens oposem a la utilització de transgènics davant la possibilitat que es converteixin en nous instruments de manipulació en mans de les multinacionals, creant la dependència dels agricultors, i que destrueixin l'equilibri dels ecosistemes. Creiem que el problema de la seguretat alimentària és un problema multidimensional i d'arrel política, que no pot ser tractat amb solucions unidimensionals (tecnològica).

Comerç just i consum responsable

A nivell personal, hem d'ésser conscients del paper tant important que tenim com a consumidors, i del pes que té la nostra decisió dins del sistema de mercat, quan comprem productes de comerç just o quan realitzem un consum responsable.

El Comerç Just té en compte valors ètics i mediambientals, assegurant els següents criteris: Preu just que cobreix el cost de producció dels articles, una retribució digna pel treball, un respecte pels drets humans i laborals, l'eradicació de l'explotació infantil, beneficis socials per les comunitats productores i respecte pel medi ambient.

Tanmateix, cal afavorir un consum responsable, fent conscients a les persones de les conseqüències que generen les nostres demandes i exigir condicions de vida digna per als productors dels articles que consumim. Així, abans d'adquirir un producte, hauríem de plantejar-nos algunes qüestions com: Qui ha produït aquest producte? En quines condicions laborals? Hi hagut un impacte negatiu en el medi ambient durant la seva producció? On va a parar el diner que hem pagat i com es reparteix? Totes aquestes qüestions podrien també adreçar-se a les companyies que els comercialitzen.

Medi ambient i desenvolupament

A nivell internacional, subscriuim els objectius assenyalats per al 2015 en l'Agenda de Desenvolupament Internacional, la cimera de Rio i l'Agenda 21. Creiem, com es diu a l'Agenda 21, que a fi d'aconseguir el desenvolupament sostenible, la protecció del medi ambient haurà d'ésser part integrant del procés de desenvolupament i no podrà considerar-se de forma aïllada.

Així, per assegurar la sostenibilitat mediambiental cal complir, com a mínim, aquests objectius fixats en l'Agenda 21 i la Cimera de Rio:

- Integrar els principis de desenvolupament sostenible en les polítiques i programes nacionals, aturar i restituir la pèrdua de recursos mediambientals (proporció de terreny amb massa forestal, assegurar àrees protegides per mantenir la biodiversitat, promoure l'eficiència energètica (PIB per unitat d'ús d'energia), limitar les emissions de diòxid de carbó (per càpita), reduir els danys en la capa d'ozó i acumulació de gasos que escalfen l'atmosfera).

- Protegir i recuperar la biodiversitat.

- Reduir a la meitat, pel 2015, la proporció de persones sense accés sostenible a l'aigua potable.

- Aconseguir, per al 2020, una millora significativa per 100 milions de persones (com a mínim) que viuen en barraques (proporció de persones amb accés a un bon sanejament d'aigua i proporció de persones amb accés a vivenda segura).

Per intentar avançar en el compliment dels acords internacionals sobre el respecte al medi ambient, els principis aprovats de Rio han de començar a aplicar-se a tots els nivells, des del local a l'internacional. D'altra banda, és ineludible continuar treballant pel canvi radical d'institucions com l'Organització Mundial del Comerç (OMC) o el Fons Monetari Internacional, autèntics instruments de les corporacions per defensar llurs interessos, en detriment del medi ambient.

Cal pressionar els governs i fer partícip a la societat civil de la importància del compliment per part d'aquests del protocol de Kyoto, com a únic mecanisme internacional per combatre el canvi climàtic.

Governabilitat

Cal que hi hagi una bona governabilitat a tots nivells: local, nacional, regional i global. És molt important una gestió transparent i lluitar contra la corrupció de governs i empreses. Així mateix, els governs han d'evitar que els interessos econòmics i financers precedeixin i vagin en contra en molts casos, dels drets humans. Han de vetllar, tal i com s'estableix a la Cimera de Johannesburg, per reequilibrar els governs globals en interès de la població.

Tanmateix, els governs han de tendir cada vegada més a escoltar la societat civil, la qual pot esdevenir un aliat molt útil per aconseguir els objectius de desenvolupament sostenible.

Els governs han d'assumir plenament i procurar les resolucions de les diferents Cimeres de Nacions Unides. Cal reformar i donar suport a les NNUU i aconseguir que estiguin per sobre de qualsevol organisme internacional (OMC, BM, FMI).

És necessari donar suport al Tribunal Penal Internacional, com a institució permanent, que complementarà les jurisdiccions nacionals que no tinguin capacitat o que no desitgin portar davant la justícia els qui hagin comès actes de genocidi, crims de guerra, crims contra la humanitat i d'altres.

D'altra banda, cal que els governs fomentin el teixit associatiu i oferir a les comunitats pobres els instruments per poder fer front a tot el que representi una amenaça per elles. A més, el teixit associatiu és una peça fonamental per consolidar una societat democràtica i prospera que tingui per principis la participació ciutadana, la millora de la justícia social, el respecte al medi ambient, la normalització cultural i lingüística o la defensa del dret a l'autodeterminació dels pobles. Cal treballar en favor d'alternatives socialment viables. Cal fer accions que portin a un món millor, ja sigui creant estructures socials més justes, fomentant el diàleg i la reflexió crítica o si cal, lluitant contra situacions injustes que qualsevol òrgan de poder pugui crear.